

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

**Zhodnocení specifík pojištění cizinců v systémech
veřejného a komerčního zdravotního pojištění v ČR**

Bc. Kristýna Schořovská

© 2016 ČZU v Praze

1 Souhrn

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku pojištění cizinců v systémech veřejného a komerčního zdravotního pojištění v České republice. Hodnotí efekty, které by plynuly ze začlenění cizinců do veřejného zdravotního pojištění, a to na základě hrubých nákladů z výročních zpráv komerčních pojišťoven a dále na základě kalkulace výnosů. Práce podává ucelený přehled o dosavadním systému zdravotnictví v České republice a dále návrh optimalizace.

První část je věnována systémy zdravotnictví, které jsou ve světě využívány. Jsou zde definovány jejich klíčové charakteristiky dále jejich výhody a nevýhody. Druhá část je věnována veřejnému a komerčnímu zdravotnímu pojištění v České republice, kde jsou oba systémy porovnávány. Ve třetí části práce jsou analyzovány podmínky, limity, výluky připojištění a cena nabízených produktů mezi jednotlivými komerčními pojišťovnami. Dále jsou vyčísleny náklady a výnosy, které souvisely se začleněním komerčně pojištěných cizinců do veřejného zdravotního pojištění. V závěrečné části je zhodnocena bilance příjmů a výdajů, která by plynula pro veřejné zdravotní pojištění včetně formulace vlastního názoru na optimalizaci systému.

Klíčová slova: veřejné zdravotní pojištění, komerční zdravotní pojištění, cizinci, pojištěnec, pojistné, zdravotní pojišťovna, zdravotní péče, pojistné limity, pojistné podmínky, náklady, výnosy.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem diplomové práce je na základě analýzy začlenění cizinců do zdravotnictví v České republice zhodnotit efekty mezi veřejným a komerčním pojištěním a navrhnout řešení, která by vedla k optimalizaci.

Teoretická východiska jsou tvořena na základě kompilaci poznatků z odborné literatury, příslušných právních předpisů a dalších relevantních zdrojů.

Analytická část je rozdělena do třech částí. V první části je využita metoda komparace na základě níž byly zhodnoceny podmínky a poskytované služby pojišťoven, které nabízí zdravotní pojištění cizinců. Následující část hodnotí náklady a výnosy, které by plynuly ze zahrnutí cizinců do veřejného zdravotního pojištění a dále jsou zde zhodnocena jednotlivá kritéria mezi komerčním a zdravotním pojištěním. Poslední část pojednává o návrhu začlenění účastníku komerčního zdravotního systému do systému veřejného a jejich ekonomické důsledky na bilanci veřejného zdravotního pojištění, které by ze začlenění plynuly. Dále jsou analyzovány výdaje na zdravotnictví v posledních 10 letech.

Hlavní použité metody v této diplomové práci jsou metody analýzy, komparace a dále grafické metody. Hlavní zdroje dat pro analýzu byly získány ze statistické databáze Českého statistického úřadu, dále pak jsou využity data z výročních zpráv a všeobecných pojistných podmínek jednotlivých pojišťoven poskytující komerční pojištění cizinců.

3 Shrnutí výsledků

Zdravotnictví je důležitou součástí ekonomiky všech zemí, a to bez ohledu na zdroj financování. Pro vyspělé země je typické, že výrazná část zdravotní péče je hrazena z veřejných zdrojů, a taktéž tomu je i v České republice.

Po roce 1989 začala být ČR atraktivní zemí pro cizince, a proto od roku 1993 začala Všeobecná zdravotní pojišťovna v rámci svých zákonem povolených komerčních produktů, nabízet pojištění léčebných výloh cizincům při jejich pobytu v ČR, následně začali vznikat i další ziskové společnosti nabízející komerční pojištění.

Tento systém je administrativní náročností a svým rozsahem pro klienta ve srovnání s veřejným zdravotním pojištěním výrazně horší. Mezi hlavní problémy patří nízké limity krytí některých výkonů dále rozsáhlé výluky z pojištění nebo například čekací lhůty. Některé pojišťovny dokonce uvádějí ve svých výlukách nepojistitelné osoby. Problematický se může zdát i fakt, že citlivé skupiny (malé děti, těhotné ženy, starší lidé) musí hradit za zdravotní pojištění víc, než zdraví lidé v produktivním věku.

Začlenění cizinců užívajících komerční pojištění do veřejného zdravotního pojištění by bylo pro většinu klientů výhodné. V tomto případě je nezbytné kvantifikovat dopad na bilanci systému veřejného zdravotního pojištění. Na základě dostupných dat a přijatých předpokladů, lze dopad na veřejné zdravotnictví označit jako velmi málo významný. Bilance nákladů a výnosů vykazuje, že při zvážení minimálních příjmů a při zvážení počtu OSVČ by se pohybovala zhruba mezi 629 mil. Kč a 1332 mil. Kč. Dále při zvážení průměrných příjmů by se bilance nákladů a výnosů pohybovala mezi 6 352 mil. Kč a 7 938 mil. Kč tzn., že pro veřejné zdravotní pojištění by to znamenalo pozitivní dopad. Pozitivní vliv je především z důvodu demografické struktury cizinců v České republice. Přibližně 87 % z nich jsou lidé v produktivním věku, což znamená, že náklady na pojistná plnění jsou nižší než u mladších či starších věkových skupin. Tito lidé přicházejí do České republiky především z důvodu výdělečné činnosti, a proto je v nich velký potenciál z pohledu financování zdravotnictví.

Na základě analytické části práce je nejlepším řešením pro optimalizaci zdravotního systému, zahrnutí komerčně pojištěných cizinců do veřejného zdravotního systému. Důvodem je například ekonomický fakt, že část ze současných cizinců s dlouhodobým pobytem zcela jistě získá později trvalý pobyt s nárokem na veřejné zdravotní pojištění. Navrhované řešení by také bylo přínosem pro zdravotní zařízení, znamenalo by to totiž jistotu úhrady poskytnuté péče.

Pro komerční pojištění by se tato optimalizace jevila jako negativní. Z tohoto důvodu budou pojišťovny i nadále vyvíjet tlak na zákonodárce, aby bylo odvětví komerčního zdravotního pojištění cizinců v České republice v současné podobě uchováno. V tomto případě by bylo vhodné vytvořit určitá opatření, jako optimalizaci v rozsahu hrazené péče, nepojistitelných osob či výše pojistného.

4 Seznam zdrojů

CLOUGHERTY, Tom. Of Bismarck and Beveridge. The Adam Smith Institute [online]. 2011 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.adamsmith.org/blog/health/of-bismarck-and-beveridge>.

ČEVELA, Rostislav. *Sociální a posudkové lékařství*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, 159 stran. ISBN 978-80-246-2938-4.

GREGOROVÁ, Zdeňka a Milan GALVAS. *Sociální zabezpečení*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005, 280 s. ISBN 80-210-3686-9.

IVANOVÁ, Kateřina, Lenka ŠPIRUDOVÁ a Jana KUTNOHORSKÁ. *Multikulturní ošetrovatelství I*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005, 248 s. Sestra (Grada). ISBN 80-247-1212-1.

KAREŠ, Robert. V Evropě nejsou cizinci automaticky ve veřejném zdravotním pojištění. *IDnes.cz* [online]. Praha, 2015: 1 [cit. 2015-11-07]. ISSN 12.86. Dostupné z: <http://robertkares.blog.idnes.cz/c/465517/v-evrope-nejsou-cizinci-automaticky-ve-verejnem-zdravotnim-pojisteni.html>.

KŘÍŽOVÁ, Eva. *Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání*. Praha: Vlastním nákladem, 1998, 133 s. ISBN 80-238-0937-7.

NĚMEC, Jiří. *Principy zdravotního pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 240 s. ISBN 978-802-4726-281.

STEINMANN, Gunter a Ralf E. ULRICH. *The Economic Consequences of Immigration to Germany*. Berlin: Physica - Verlag Heidelberg, 2013. ISBN 978-3-7908-0796-7.

VANČUROVÁ, Alena a Stanislav KLAZAR. *Sociální a zdravotní pojištění: úvod do problematiky*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2005, 95 s. Vzdělávání a certifikace účetních. ISBN 80-7357-102-1.